

(2) Књиговодствене исправе се састављају на мјесту и у вријеме настанка пословног догађаја, осим оних исправа које се састављају у књиговодству буџетског корисника.

(3) Фотокопија књиговодствене исправе може бити основ за књижење пословног догађаја, само под условом да је на њој наведено мјесто чувања оригиналне исправе, са потписом одговорног лица.

(4) Књиговодствена исправа примљена у електронском облику сматра се вјеродостојном под условом да је потписана на начин утврђен Законом о електронском потпису Републике Српске.

(5) Буџетски корисници својим актима одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промјене, састављање исправе о пословној промјени и уређују кретање књиговодствених исправа.

Члан 5.

(1) Књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, састављена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа.

(2) Контролу књиговодствених исправа не могу да врше лица која су материјално задужена за имовину на коју се исправа односе.

(3) Лица одговорна за састављање и контролу књиговодствених исправа својим потписом у писаном или електронском облику потврђују да је књиговодствена исправа потпуна, истинита, рачунски тачна и да одражава суштину пословног догађаја на који се односи.

(4) Лица која састављају и врше пријем књиговодствених исправа дужна су да потписану исправу и другу документацију у вези са насталим пословним догађајем књиговодству доставе одмах по изради, односно пријему, а најкасније у року од три дана од дана када је пословна промјена настала, односно дана када је књиговодствена исправа примљена.

Члан 6.

(1) На основу вјеродостојних књиговодствених исправа уредно попуњених и овјерених од одговорних и овлашћених лица, буџетски корисници укључени у трезорско пословање попуњавају прописане обрасце за трезорско пословање буџетских корисника, на основу којих се финансијске трансакције уносе у систем главне књиге трезора.

(2) Изузетно унос финансијских трансакција у систем трезорског пословања врши се непосредно са књиговодствених исправа, односно без попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника код аутоматизованих процеса инсертовања банковних фајлова, књижења банковних извода, исправљања системских грешака и погрешних уноса и слично.

(3) У обрасцима за трезорско пословање буџетски корисници попуњавају све сегменте буџетског рачуноводственог поља, на начин утврђен прописима којима се уређују буџетска класификација, садржина рачуна и примјена контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.

(4) Министарство упутством прописује форму, садржај, начин попуњавања, достављања, контроле и уноса образаца за трезорско пословање буџетских корисника у систем главне књиге трезора.

Члан 7.

(1) Књиговодствене исправе чувају се у изворном материјалном и електронском облику, у облику електронског записа или на микрофилму.

(2) Платне листе и аналитичке евиденције о платама, исправе којима се доказују власништво и власнички односи на непокретностима и хартијама од вриједности чувају се трајно.

(3) Књиговодствене исправе на основу којих су подаци унесени у пословне књиге чувају се најмање пет година или дуже, ако су посебним прописима одређени дужи рокови за чување појединих врста исправа.

(4) Рок за чување књиговодствених исправа почиње по истеку последњег дана обрачуноског периода на који се односе пословне књиге у које су унесени подаци из тих исправа.

(5) Оригиналне књиговодствене исправе чувају се у просторијама буџетског корисника.

III - ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ

Члан 8.

(1) Пословне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и промјенама на имовини, обавезама, властитим изворима, приходима и приливима и расходима и одливима.

(2) Пословне књиге чине: помоћне књиге, главна књига и дневник трансакција.

(3) Помоћне књиге представљају аналитичке евиденције које се успостављају и воде за поједине врсте имовине и обавеза, у складу са специфичним захтјевима и потребама специфичне дјелатности буџетских корисника.

(4) Помоћне књиге главне књиге трезора чине:

а) Евиденција на организационим кодовима буџетског корисника у Модулу набавке,

б) Евиденција на организационим кодовима буџетског корисника у Модулу обавеза,

в) Евиденција на организационим кодовима буџетског корисника у Модулу поравнања и

г) Евиденција на организационим кодовима буџетског корисника у Модулу потраживања.

(5) Главна књига је систематска евиденција у којој се приказују стање и промјене на имовини, обавезама, властитим изворима, приходима и приливима и расходима и одливима у току обрачуноског периода и која представља основ за израду финансијских извјештаја.

(6) Главну књигу буџетских корисника унутар система трезорског пословања чини евиденција на организационим кодовима буџетског корисника у Модулу главне књиге трезора.

(7) Дневник трансакција је хронолошка евиденција која се системски креира уносом података у помоћне књиге и главну књигу.

(8) Пословни догађаји настали у току обрачуноског периода уносе се у пословне књиге према редослиједу њиховог настанка.

(9) Пословне књиге буџетских корисника воде се по систему двојног књиговодства.

Члан 9.

(1) Поред пословних књига буџетски корисници према потреби воде и помоћне пословне евиденције:

а) књига улазних рачуна,

б) књига излазних рачуна,

в) књига благајне,

г) регистар плата,

д) пореска евиденција и

ђ) база података о добављачима и слично.

(2) Број и садржај помоћних књига и помоћних пословних евиденција, начин њиховог вођења и повезивања са главном књигом и слично буџетски корисници уређују својим општим актом у складу са важећом законском регулативом.

Члан 10.

(1) Пословне књиге буџетског корисника у систему главне књиге трезора отварају се приликом почетка обављања дјелатности буџетског корисника, кроз додјелу одговарајућег организационог кода на коме ће се вршити његова књиговодствена евиденција.

(2) Евидентирање пословних промјена у систему главне књиге трезора које се односе на исту пословну годину врши се у једној рачуноводственој години кроз 14 рачуноводствених периода: 12 календарских мјесеци и два прелазна периода кроз које се врши донос мјетног стања и формирање завршног стања на крају календарске године.

(3) Затварање рачуноводствених периода врши се мјесечно, системски за све буџетске кориснике у систему главне књиге трезора, у складу са процедурама трезорског пословања.

(4) Затварање рачуноводствене године врши се након што су извршена сва потребна књижења за протеклу пословну годину, системски за све буџетске кориснике у систему главне књиге трезора, у складу са процедурама трезорског пословања и најкасније до рока за предају годишњих финансијских извјештаја.

(5) Трајно затварање пословних књига буџетског корисника у систему главне књиге трезора врши се на дан настанка статусних промјена или на дан обустављања пословања, онемогућавањем даљег уноса података на организациони код буџетског корисника.

Члан 11.

Отварање, вођење и закључивање пословних књига буџетских корисника изван система главне књиге трезора врши се тако да се обезбједи контрола и исправност унесених података, њихово чување, могућност коришћења података, могућност добијања увида у промет и стања на рачунима главне књиге, те могућност увида у временски редослед извршеног уноса пословних догађаја, уз уважавање законских начела и специфичности књиговодствених програмских и апликативних рјешења.

Члан 12.

(1) Буџетски корисници актом о организацији и систематизацији радних мјеста прописују потребан степен школске спреме, радно искуство и остале услове за лица која воде пословне књиге и састављају финансијске извјештаје.

(2) Вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја може бити повјерено другом правном лицу или предузетнику регистрованим за пружање књиговодствених и рачуноводствених услуга, који запошљавају квалификована лица којима се повјерава вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја и који испуњавају и друге законске услове, само за дио пословања буџетског корисника изван система главне књиге трезора.

(3) Вођење пословних књига буџетских корисника који послују преко система главне књиге трезора Републике Српске врши се у складу са прописаним трезорским процедурама, путем директне конекције на трезорску апликацију или преко јединица трезора овлашћених за унос података у трезорску базу.

Члан 13.

(1) Дневник трансакција и главна књига чувају се најмање десет година.

(2) Помоћне књиге чувају се најмање пет година.

(3) Помоћне пословне евиденције чувају се најмање пет година.

(4) Финансијски извјештаји и извјештаји о извршеној ревизији чувају се трајно.

(5) Пословне књиге, пословне евиденције, финансијски извјештаји и извјештаји о извршеној ревизији чувају се у оригиналном облику записа или коришћењем других адекватних средстава архивирања.

(6) Пословне књиге које чине систем главне књиге трезора чувају се у електронском облику, у просторијама Владе Републике Српске, а у надлежности Министарства.

(7) Пословне књиге буџетских корисника који послују изван система главне књиге трезора Републике Српске воде се и чувају се у просторијама буџетског корисника.

(8) Рокови током којих се чувају пословне књиге и финансијски извјештаји почињу да се одвијају по истеку посљедњег дана пословне године на коју се односе.

IV - ПОПИС

Члан 14.

Буџетски корисници врше попис у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, којим су прописани предмет, циљеви, обвезници, методе, технике, поступак и процедуре пописа, врсте и рокови за извршење пописа, те начин усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Члан 15.

(1) Буџетски корисници најмање једном годишње врше редован и потпун попис са циљем утврђивања стварног стања имовине и обавеза на дан састављања годишњих финансијских извјештаја.

(2) За организацију и правилност пописа имовине и обавеза одговоран је руководиоца буџетског корисника.

(3) Попис врше комисије именоване од руководиоца буџетског корисника.

(4) Комисија за попис предлаже поступак и процедуру усаглашавања књиговодственог стања са стварним стањем.

(5) Одлуку о поступку и процедури усаглашавања књиговодственог стања са стварним стањем доноси руководиоца буџетског корисника или виши орган управе, уколико је то захтијevano овим правилником или другим законским и подзаконским актима.

V - БУЏЕТСКЕ КЛАСИФИКАЦИЈЕ И БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВЕНО ПОЉЕ

Члан 16.

(1) Буџетска класификација представља системски оквир који својим кодским структурама омогућава дефинисање и евидентирање финансијских активности према различитим захтјевима.

(2) Буџетски корисници воде књиговодство према прописаним стандардним буџетским класификацијама.

(3) Стандардне буџетске класификације су: фондовска, организациона, економска, подекономска (субаналитичка), функционална и програмска (пројектна).

(4) Фондовска класификација даје информацију о изворима финансирања.

(5) Организациона класификација даје информације о мјесту настанка трансакција.

(6) Економска класификација даје информације о економској категорији трансакција (приходи, расходи, имовина, обавезе итд.).

(7) Подекономска (субаналитичка) класификација даје детаљније информације за праћење трансакција.

(8) Функционална класификација даје информације о сврси трансакција.

(9) Програмска (пројектна) класификација даје информације о групи активности буџетског корисника на које се трансакције односе.

(10) Фондовска, организациона, економска и функционална класификација прописане су од Министарства.

(11) Подекономска (субаналитичка) и програмска (пројектна) класификација су слободне и на захтјев буџетских корисника у трезорској апликацији отварају се њихове шифре са одговарајућим описима прилагођеним потребама корисника.

Члан 17.

(1) Кодови стандардних буџетских класификација чине буџетско рачуноводствено поље које има 33 знака груписана у шест сегмената:

- а) 2 знака за фондовски код,
- б) 8 знакова за организациони код,
- в) 6 знакова за економски код,
- г) 6 знакова за подекономски (субаналитички) код,
- д) 4 знака за функционални код и
- ђ) 7 знакова за програмски (пројектни) код.

(2) Буџетско рачуноводствено поље обавезно користе буџетски корисници који су укључени у трезорски систем пословања за унос и књижење финансијских трансакција у систему главне књиге трезора.

1. Фондовска класификација

Члан 18.

(1) Буџетски корисници имају обавезу да воде књиговодство по начелу фондовског књиговодства.

(2) Буџетски корисници могу користити пет различитих фондова:

- а) општи фонд (01),
- б) фонд прихода по посебним прописима (02),
- в) фонд грантова (03),
- г) фонд средстава приватизације и сукцесије (04) и
- д) фонд за посебне пројекте (05).

Члан 19.

(1) Општи фонд представља буџет у ужем смислу ријечи и користи се за исказивање свих средстава и свих активности у вези са усвојеним буџетом/финансијским планом корисника. Трансакције које се дешавају у оквиру општег фонда одвијају се преко система јединственог рачуна трезора, односно система рачуна јавних прихода, трансакционих рачуна, инвестиционих рачуна и рачуна посебних намјена јединица локалне самоуправе и фондова у којима још није уведено трезорско пословање.

(2) Издвајање осталих фондова из општег фонда врши се само изузетно, у сврху обављања специфичних активности или постизања одређених циљева у складу са посебним прописима и/или ограничењима.

(3) Претпоставке за коришћење фондова 02, 03, 04 и 05 су следеће:

- а) закон или одлука о извршењу буџета/финансијског плана Републике Српске, општина, градова и фондова прописује буџетске кориснике и изворе за које се могу користити други рачуноводствени фондови осим општег фонда,
- б) позиције прихода и расхода нису планиране буџетом,
- в) постоји рачун посебних намјена и
- г) постоје оперативно расположива новчана средства.

Члан 20.

(1) Фонд прихода по посебним прописима користи се за евидентирање средстава која се на основу прописа користе само у посебне сврхе и свих активности које се финансирају из тих средстава, уколико нису укључена у општи фонд. На примјер, трансакције по основу властитих прихода буџетских корисника у оквиру главне књиге трезора којима је Законом о извршењу буџета дато право да слободно њима располажу, трансакције буџетских корисника изван главне књиге трезора преко редовних властитих банковних рачуна по основу активности које се финансирају из њихових властитих прихода и осталих извора који немају строго одређену (пројектну) намјену, као што су на примјер редовни трансфери из буџета и слично.

(2) Фонд грантова користи се за евидентирање грантова од домаћих и страних, физичких и правних лица, примљених на намјенске рачуне у систем јединственог рачуна трезора или изван система јединственог рачуна трезора, те свих активности буџетских корисника које се финансирају из тих средстава, уколико средства нису укључена у општи фонд.

(3) Фонд средстава приватизације и сукцесије користи се за евидентирање средстава приватизације и сукцесије и свих активности које се финансирају из тих средстава, уколико средства нису укључена у општи фонд, на примјер Развојни програм Републике Српске.

(4) Фонд за посебне пројекте користи се за евидентирање средстава намијењених посебним пројектима и свих активности на реализацији односних пројеката који се финансирају из приступних фондова Европске уније, кредита европских и међународних финансијских организација и институција, те средстава других институционализованих иноизвора финансирања уколико средства нису укључена у општи фонд.

Члан 21.

(1) У главној књизи трезора Републике Српске и главној књизи (трезора) јединица локалне самоуправе и фондова нефинансијска имовина, дугорочна финансијска имовина, осим орочених новчаних средстава преко годину дана, дугорочне обавезе и трајни извори средстава (укључујући и финансијски резултат) евидентирају се на фонду 01 без обзира на извор прибављања.

(2) У књиговодству буџетских корисника изван главне књиге трезора Републике и главне књиге (трезора) јединица локалне самоуправе и фондова не врши се евидентирање на фонду 01, осим изузетно. Буџетски корисници евидентирају трансакције преко властитих банковних рачуна на рачуноводственом фонду 01 (општи фонд) само уколико се исте планирају у званичном буџету Републике, јединице локалне самоуправе или фонда. Чињеница да је у званичном буџету једног нивоа власти планирана само позиција трансфера према буџетском кориснику на групама конта 481 или 482 не представља довољан услов да буџетски корисник исказује трансакције по основу утрошка тих средстава на фонду 01.

2. Организациона класификација

Члан 22.

Организациона класификација књиговодствене евиденције у систему главне књиге трезора Републике и јединица локалне самоуправе у којима је уведено трезорско пословање врши се према бројчаним ознакама (шифрама) прописаним Рјешењем министра финансија у складу са Законом о буџетском систему.

3. Економска класификација

Члан 23.

(1) Буџетски корисници обавезни су да стање и промјене имовине, обавеза, извора, буџетских и осталих прихода и примитака, буџетских и осталих расхода и издатака и резултата исказују на шестоцифреним аналитичким контима прописаним у Аналитичком контном плану за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова и фондова (у даљем тексту: Контни план).

(2) Примарну структуру Контног плана чини десет класа:

- а) Класа 0 - Нефинансијска имовина,
- б) Класа 1 - Финансијска имовина,
- в) Класа 2 - Обавезе,
- г) Класа 3 - Властити извори и ванбилансна евиденција,
- д) Класа 4 - Расходи,
- ђ) Класа 5 - Издаци за нефинансијску имовину,
- е) Класа 6 - Издаци за финансијску имовину и отплату дугова,
- ж) Класа 7 - Приходи,
- з) Класа 8 - Примиси за нефинансијску имовину и
- и) Класа 9 - Примиси од финансијске имовине и задужења.

(3) У оквиру класе 4 и 7, на групама конта 47 и 77 издвајају се расходи и приходи обрачунског карактера који не захтијевају одлив, односно не узрокују прилив готовине. Приходи и расходи обрачунског карактера не планирају се у буџету.

(4) Према билансној припадности, класе 0, 1, 2 и 3 чине класе биланса стања; класе 4 и 7 су класе биланса успјеха; док класе 4 (осим групе 47), 5, 6, 7 (осим групе 77), 8 и 9 представљају класе буџетских извјештаја.

4. Функционална класификација

Члан 24.

(1) Буџетски корисници су обавезни да класификују расходе (класа 4 економске класификације) и издатке и примитке за нефинансијску имовину (класа 5 и 8 економске класификације) према COFOG класификацији владиних функција објављеној од стране Одјељења за статистику Уједињених нација.

(2) Расходи обрачунског карактера, као што су трошкови амортизације, обрачунате негативне курсне разлике, расходи на основу усклађивања вриједности имовине и слично (конта групе 47 економске класификације), издаци за финансијску имовину и отплату дугова (класа 6 економске класификације) и примиси од финансијске имовине и задужења (класа 9 економске класификације) нису предмет разврставања по функционалној класификацији.

VI - РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Члан 25.

Дефиниције и обухват појединих категорија и врста имовине, обавеза, властитих извора, прихода, примитака, расхода и издатака, за чије признавање и вредновање се у овом поглављу прописују рачуноводствене политике, дати су у Правилнику о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.

1. Нефинансијска имовина

Члан 26.

(1) Признавање и вредновање зграда и објеката врши се у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Вредновање приликом почетног признавања врши се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је средство стечено у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност средства, његово почетно вредновање врши се по фер вриједности на дан стицања.

(3) Вредновање након почетног признавања врши се примјеном модела набавне вриједности - амортизовањем признате вриједности средства, умањене за процијењену резидуалну вриједност и евентуалне акумулиране губитке од умањења вриједности током његовог вијека трајања или примјеном модела ревалоризације.

(4) Обрачун амортизације врши се примјеном линеарне методе или изузетно, по одлуци управе корисника буџета, а уз претходну сагласност Министарства, примјеном других дозвољених метода. Израчунати износ амортизације признаје се као текући трошак на аналитичким контима амортизације зграда и објеката 471211, 471212, 471213 и 471219 и књижи се на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности зграда и објеката 011119, 011129, 011139 и 011199.

(5) Провјера да ли је дошло до обезвређења имовине на дан билансирања врши се у складу са МРС-ЈС 21 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ утврђеног обезвређења признаје се текући трошак на аналитичком конту 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине и врши књижење на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности зграда и објеката 011119, 011129, 011139 и 011199.

(6) Пројена фер вриједности врши се примјеном ревалоризационог модела у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ повећања фер вриједности средства које је предмет ревалоризације врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине. За износ смањења фер вриједности врши се пропорционално смањење салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на дуговој страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине до износа расположивог салда ревалоризационих резерви на тој групи средстава, а остатак се признаје као текући трошак на аналитичком конту 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Уколико се приликом нове ревалоризације утврди повећање фер вриједности средства које је претходно ревалоризовано на ниже, врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, до висине претходно књиженог трошка по основу ревалоризације те групе средстава признаје се текући приход на аналитичком конту 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, док се остатак књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине.

(7) Трошкови амортизације и трошкови и приходи признати на основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 27.

Признавање и вредновање постројења и опреме врши се на исти начин као и код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитичка конта корекције вриједности постројења и опреме 011219, 011229, 011239, 011249, 011259, 011269, 011279, 011289, 011299, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине, аналитичка конта амортизације постројења и опреме 471221, 471222, 471223, 471224, 471225, 471226, 471227, 471228 и 471229, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине.

Члан 28.

(1) Признавање и вредновање биолошке имовине врши се у складу са Међународним рачуноводственим стандардом (у даљем тексту: МРС) 41 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Почетно вредновање биолошке имовине, као и вредновање на сваки датум билансирања, врши се по фер вриједности умањеној за процијењене трошкове продаје на мјесту продаје. Уколико се вредновање биолошке имовине врши по фер вриједности, не врши се амортизација, а ефекти промјене фер вриједности се књиговодствено евидентирају преко аналитичког конта 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичких конта корекције вриједности биолошке имовине 011319, 011329 и 011399.

(3) За биолошку имовину за коју цијене на тржишту нису утврђене и за које алтернативни поступци процјене фер вриједности нису поуздани почетно вредновање врши се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Вредновање биолошке имовине, која није призната по фер вриједности, након признавања врши се амортизовањем признате вриједности средства, умањене за процијењену резидуалну вриједност, током његовог вијека трајања и умањењем за губитке од обезвређења. Књиговодствено евидентирање амортизације, ефеката промјене вриједности на основу губитака од обезвређења и ревалоризације врши се како је објашњено код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитичка конта корекције вриједности биолошке имовине 011319, 011329 и 011399, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине, аналитички конто 471231 - Расходи по основу амортизације биолошке имовине, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Чим постане могуће, вриједност те биолошке имовине утврђује се по њеној фер вриједности умањеној за процијењене трошкове продаје на мјесту продаје.

Члан 29.

(1) Признавање и вредновање инвестиционе имовине врши се у складу са МРС-ЈС 16 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Почетно вредновање инвестиционе имовине у власништву врши се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је средство стечено у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност средства, његово почетно вредновање врши се по фер вриједности на дан стицања.

(3) Вредновање имовине из става 2. овог члана, након почетног признавања, врши се по фер вриједности, а ефекти промјене фер вриједности се књиговодствено евидентирају преко аналитичког конта 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичких конта корекције вриједности инвестиционе имовине 011419.

(4) Ако не постоји могућност поузданог мјерења фер вриједности, вредновање инвестиционе имовине, након признавања, врши се амортизовањем признате вриједности имовине умањене за процијењену резидуалну вриједност током његовог вијека трајања и умањењем за губитке од обезвређења, у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Књиговођствено евидентирање амортизације, ефеката промјене вриједности по основу губитака од обезвређења и ревалоризације врши се како је објашњено код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитичка конта корекције вриједности инвестиционе имовине 011419, 011429 и 011439, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине, аналитичка конта амортизације инвестиционе имовине 471241 и 471242, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине.

(5) Улагање у имовину узету под оперативни закуп, када су испуњени услови да се та улагања класификују као инвестициона имовина, вреднује се по моделу фер вриједности, осим у случајевима дозвољеним МРС-ЈС и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Ефекти промјене фер вриједности се књиговођствено евидентирају преко аналитичких конта 471511, 771511 и 011439 на начин објашњен у ставу 4. овог члана.

Члан 30.

(1) Признавање и вредновање нематеријалне произведене имовине врши се у складу са МРС 38 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Почетно вредновање нематеријалне произведене имовине врши се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је имовина стечена у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност имовине, њено почетно вредновање врши се по фер вриједности на дан стицања.

(3) Вредновање након признавања врши се амортизовањем признате вриједности средства умањене за процијењену резидуалну вриједност током његовог вијека трајања и умањењем за губитке од обезвређења или примјеном допуштеног алтернативног поступка ревалоризације. Књиговођствено евидентирање амортизације, ефеката промјене вриједности по основу губитака од обезвређења и ревалоризације врши се на исти начин као што је објашњено код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитички конто 011519 - Корекција вриједности нематеријалне произведене имовине, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине, аналитички конто 471251 - Расходи по основу амортизације нематеријалне имовине, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине.

Члан 31.

(1) У случају продаје произведене сталне имовине, нето разлика између књиговођствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје произведене сталне имовине на аналитичком конту 771611 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговођствене вриједности), односно као губитак од продаје произведене сталне имовине на аналитичком конту 471611 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговођствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом произведене сталне имовине немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 32.

(1) Вредновање драгоцености врши се по фер вриједности, а ефекти промјене фер вриједности се књиговођ-

ствено евидентирају преко аналитичког конта 471512 - Расходи по основу усклађивања вриједности драгоцености (за смањење вриједности), аналитичког конта 771512 - Приходи по основу усклађивања вриједности драгоцености (за повећање вриједности) и аналитичких конта корекције вриједности драгоцености 012119 и 012129.

(2) У случају продаје драгоцености, нето разлика између књиговођствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје драгоцености на аналитичком конту 771612 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговођствене вриједности), односно као губитак од продаје драгоцености на аналитичком конту 471612 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговођствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. Средства добијена продајом драгоцености немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 33.

(1) Земљиште не подлијеже амортизацији.

(2) Признавање и вредновање земљишта врши се у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Почетно вредновање врши се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је средство стечено у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност средства, његово почетно вредновање врши се по фер вриједности на дан стицања.

(4) Вредновање након признавања врши се по набавној вриједности умањеној за евентуалне акумулиране губитке од умањења вриједности или примјеном модела ревалоризације.

(5) Провјера да ли је дошло до обезвређења имовине на дан билансирања врши се у складу са МРС-ЈС 21 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ утврђеног обезвређења признаје се текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине и врши се књижење на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности земљишта 013119.

(6) Процјена фер вриједности врши се примјеном ревалоризационог модела у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ повећања фер вриједности средства које је предмет ревалоризације врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности имовине, а разлика се књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине. За износ смањења фер вриједности врши се пропорционално смањење салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности имовине, а разлика се књижи на дуговној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине до износа расположивог салда ревалоризационе резерве за ту групу средстава, а остатак се признаје као текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Уколико се приликом нове ревалоризације утврди повећање фер вриједности имовине које је претходно ревалоризовано на ниже, врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности имовине, а до висине претходно књиженог трошка по основу ревалоризације те имовине признаје се текући приход на аналитичком конту 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, док се остатак књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине.

(7) Трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности земљишта имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 34.

(1) Подземна и површинска налазишта не подлијежу амортизацији.

(2) Вредновање подземних и површинских налазишта врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од налазишта. Ефекти промјене фер вриједности подземних и површинских налазишта књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за смањење вриједности) и аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности подземних и површинских налазишта 013219.

(3) Трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности подземних и површинских налазишта имају искључиво обрачуноски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 35.

(1) Шуме не подлијежу амортизацији.

(2) Вредновање шума врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од шума. Ефекти промјене фер вриједности шума књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за смањење вриједности) и аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности шума 013319.

(3) Трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности шума имају искључиво обрачуноски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 36.

(1) Воде не подлијежу амортизацији.

(2) Вредновање јавних водних добара врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од вода. Ефекти промјене фер вриједности јавних водних добара књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности вода 013329.

(3) Трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности вода имају искључиво обрачуноски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 37.

(1) Национални паркови не подлијежу амортизацији.

(2) Вредновање националних паркова врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од националних паркова. Ефекти промјене фер вриједности националних паркова књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности националних паркова 013339.

(3) Трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности националних паркова имају искључиво обрачуноски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 38.

(1) Електромагнетне фреквенције не подлијежу амортизацији.

(2) Вредновање електромагнетних фреквенција врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од електромагнетних фреквенција. Ефекти промјене фер вриједности електромагнетних фреквенција књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине

(за смањење вриједности), аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности електромагнетних фреквенција 013349.

(3) Трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности електромагнетних фреквенција имају искључиво обрачуноски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 39.

(1) Признавање и вредновање нематеријалне непроизведене имовине врши се у складу са МРС 38 и Међународним стандардом финансијског извјештавања (у даљем тексту: МСФИ) 3 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Почетно вредновање нематеријалне непроизведене имовине врши се по трошку набавке - набавној вриједности. Када је имовина стечена у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност имовине, њено почетно вредновање врши се по фер вриједности на дан стицања.

(3) Вредновање након почетног признавања врши се амортизовањем признате вриједности средства, умањене за процијену резидуалну вриједност током његовог вијека трајања и умањењем за губитке од обезвређења или примјеном допуштеног алтернативног поступка ревалоризације.

(4) Обрачун амортизације врши се примјеном линеарне методе или изузетно, по одлуци управе корисника буџета, примјеном других дозвољених метода. Израчунава износ амортизације признаје се као текући трошак на аналитичким контима амортизације нематеријалне имовине 471251 и књижи се на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности нематеријалне непроизведене имовине 013419.

(5) Провјера да ли је дошло до обезвређења средстава на дан билансирања врши се у складу са МРС-ЈС 21 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ утврђеног обезвређења признаје се текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине и врши се књижење на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности нематеријалне непроизведене имовине 013419.

(6) Процјена фер вриједности врши се примјеном ревалоризационог модела у складу са МРС 38 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ повећања фер вриједности средства које је предмет ревалоризације врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине. За износ смањења фер вриједности врши се пропорционално смањење салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на дуговој страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине до износа расположивог салда ревалоризационе резерве за ту групу средстава, а остатак се признаје као текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине. Уколико се приликом нове ревалоризације утврди повећање фер вриједности средства које је претходно ревалоризовано на ниже, врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а до висине претходно књиженог трошка по основу ревалоризације тог средства признаје се текући приход на аналитичком конту 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности непроизведене сталне имовине, док се остатак књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине.

(7) Трошкови амортизације и трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности нематеријалне непроизведене имовине имају искључиво обрачуноски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 40.

(1) У случају продаје непроизведене сталне имовине, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје непроизведене сталне имовине на аналитичком конту 771613 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје непроизведене сталне имовине на аналитичком конту 471613 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом непроизведене сталне имовине немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 41.

(1) Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми вреднује се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања имовине у процесу њеног прибављања.

(2) Приликом стављања средства у употребу врши се искњижавање исказане вриједности активiranог средства са синтетичког конта 0141 - Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми и пренос на одговарајућа конта нефинансијске имовине у употреби.

(3) Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми не подлијеже амортизацији.

Члан 42.

(1) Почетно вредновање аванса за нефинансијску имовину у сталним средствима врши се по номиналној вриједности готовине или готовинског еквивалента датог за учинак који тек треба да буде испоручен од стране примаоца аванса.

(2) Истовремено са извршеном исплатом аванса на одговарајућем аналитичком конту врши се евидентирање издатака за нефинансијску имовину и корекције преко Рачуна за преузимање издатака за нефинансијску имовину у оквиру класе 5.

(3) На дан билансирања процјењује се извјесност надокнаде преосталог дијела номиналног износа датог аванса који није надокнађен кроз испоруку учинка од стране примаоца аванса до краја обрачунског периода. Уколико се процијени да је испорука учинака од стране примаоца аванса неизвјесна, врши се исправка вриједности датог аванса, књижењем на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности аванса за нефинансијску имовину 014219, 014229, 014239, 014249, 014259, 014269, 014279 и 014289 и евидентирањем расхода на аналитичком конту расхода од усклађивања вриједности аванса за нефинансијску имовину у сталним средствима 471531.

(4) Након евидентирања набавке нефинансијске имовине у сталним средствима за коју је дат аванс, врши се затварање аванса преносом оправданог износа са конта датих аванса на одговарајући аналитички конто обавезе према добављачу.

Члан 43.

(1) У случају продаје нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми на аналитичком конту 771614 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми на аналитичком конту 471614 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 44.

(1) Вриједност сталне имовине намијењене продаји утврђује се по књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за процијењене трошкове продаје, зависно од тога која је нижа.

(2) Стална имовина намијењена продаји не подлијеже амортизацији.

(3) Класификовање, вредновање и рекласификовање сталне имовине намијењене продаји врши се у складу са МСФИ 5 и другим релевантним стандардима и прописима.

(4) Рекласификовање врши се искњижавањем са аналитичког конта на коме је претходно стална имовина била евидентирана и припадајуће исправке вриједности на дуговну страну одговарајућег аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 02111 - Стална имовина намијењена продаји.

(5) Ако је фер вриједност умањена за процијењене трошкове продаје нижа од књиговодствене вриједности сталне имовине која се рекласификује на сталну имовину намијењену продаји, разлика представља импаритетни губитак који се евидентира као обрачунски расход на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања.

(6) Евентуално касније смањење фер вриједности умањене за процијењене трошкове продаје сталне имовине намијењене продаји књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021119 - Корекција вриједности сталне имовине намијењене продаји и обрачунских расхода на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, повећање фер вриједности умањене за процијењене трошкове продаје сталне имовине намијењене продаји књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021119 - Корекција вриједности сталне имовине намијењене продаји и обрачунских расхода на аналитичком конту 771514 - Приходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, највише до износа претходно признатог смањења вриједности имовине.

Члан 45.

(1) Имовина обустављених пословања класификује се, вреднује и рекласификује у складу са МСФИ 5 и другим релевантним стандардима и прописима.

(2) Рекласификовање се врши искњижавањем са аналитичких конта на којима је група сталне имовине обустављених пословања била евидентирана и припадајућих исправки вриједности на дуговну страну одговарајућег аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 02112 - Имовина из обустављених пословања.

(3) Ако је фер вриједност умањена за процијењене трошкове продаје нижа од књиговодствене вриједности групе сталне имовине која се рекласификује као имовина обустављених пословања, разлика представља импаритетни губитак који се евидентира као обрачунски расход на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања.

(4) Евентуално касније смањење фер вриједности умањене за процијењене трошкове продаје сталне имовине обустављених пословања књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021129 - Корекција вриједности сталне имовине из обустављених пословања и обрачунских расхода на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, повећање фер вриједности умањене за процијењене трошкове продаје имовине обустављених пословања књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021129 - Корекција вриједности сталне имовине из обустављених пословања и обрачунских расхода на аналитичком конту 771514 - Приходи од

усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, највише до износа претходно признатог смањења вриједности имовине.

Члан 46.

(1) У случају продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања на аналитичком конту 771615 - Добити од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања на аналитичком конту 471615 - Губити од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 47.

(1) Признавање и вредновање стратешких залиха врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Почетно вредновање залиха врши се по набавној цијени, односно цијени коштања или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа. Набавна цијена, односно цијена коштања стратешких залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије и друге трошкове довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу локацију. Када се стратешке залихе стичу кроз трансакцију која није трансакција размјене, њихово признавање врши се по фер вриједности на датум стицања.

(3) Свођење набавне вриједности, односно цијене коштања залиха на нижу нето надокнадиву вриједност евидентира се преко аналитичког конта 471515 - Расходи од усклађивања вриједности стратешких залиха и корективног конта 022119 - Корекција вриједности стратешких залиха. Уколико у наредном периоду дође до повећања нето надокнадиве вриједности залиха, признаје се приход на аналитичком конту 771515 - Приходи по основу усклађивања вриједности стратешких залиха и врши се корекција вриједности залиха преко корективног конта 022119, али само до износа првобитног умањења.

(4) Набавка стратешких залиха нема третман текућег расхода, него издатка за нефинансијску имовину.

(5) Књиговодствено евидентирање набавке стратешких залиха врши се задужењем одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02211 - Стратешке залихе, за вриједност набављених залиха без пореза на додату вриједност (ПДВ), и 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављених залиха.

(6) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 51511 - Издаци за стратешке залихе, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује, врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(7) Приликом продаје/реализације стратешких залиха задужује се аналитички конто 471111 - Набавна вриједност

реализованих стратешких залиха и одобрава (умањује) одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 02211 - Стратешке залихе. Утврђивање набавне вриједности реализованих залиха врши се по методама дозвољеним МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Овако евидентирани расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима.

(9) За укупан износ уговорен продајом евидентира се потраживање од купца на дуговној страни одговарајућег аналитичког конта у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, уз одобравање аналитичког конта 771111 - Приходи од реализације стратешких залиха, за износ уговорен продајом без ПДВ-а, и одобравање аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност, за износ зарачунаог излазног ПДВ-а. Овако евидентирани приходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима.

(8) Средства добијена од купаца за продате/реализоване стратешке залихе представљају примитке од нефинансијске имовине и евидентирају се на аналитичким контима у оквиру подсинтетичког конта 81511 - Примити за стратешке залихе, за износ без фактурисаног ПДВ-а, и аналитичком конту 817112 - Примити по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, уз истовремено књижење на корективном конту 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(9) Одвојено евидентирање ПДВ-а подразумева се само за буџетске кориснике који имају статус пореских обвезника у систему ПДВ-а.

Члан 48.

(1) Признавање и вредновање залиха материјала врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Вредновање залиха врши се по набавној вриједности, односно цијени коштања или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа. Набавна вриједност, односно цијена коштања залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије и друге трошкове довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу локацију. Када се залихе стичу кроз трансакцију која није трансакција размјене, њихово признавање врши се по фер вриједности на датум стицања.

(3) Свођење набавне вриједности, односно цијене коштања залиха на нижу нето надокнадиву вриједност евидентира се преко аналитичког конта 471516 - Расходи од усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и робе и одговарајућег корективног конта вриједности залиха материјала 023119 или 023129. Уколико у наредном периоду дође до повећања нето надокнадиве вриједности залиха, признаје се приход на аналитичком конту 771516 - Приходи по основу усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и робе и врши корекција вриједности залиха преко одговарајућег корективног конта, али само до износа првобитног умањења.

Члан 49.

(1) Набавка залиха материјала за израду учинака нема третман текућег расхода, него издатка за нефинансијску имовину.

(2) Књиговодствено евидентирање набавке материјала за израду учинака врши се задужењем одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02311 - Залихе материјала за израду учинака, за вриједност набављених залиха без ПДВ-а, и 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављеног материјала.

(3) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта

51611 - Издаци за залихе материјала за израду учинака, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(4) Ангажовање залиха материјала за израду учинака у производном процесу евидентира се задужењем конта 471121 - Набавна вриједност утрошених залиха материјала и одобравањем (умањењем) одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02311 - Залихе материјала за израду учинака. Утврђивање набавне вриједности реализованих залиха врши се по методама дозвољеним МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(5) У случају када се залихе материјала за израду учинака не ангажују у производњи него се продају, нето разлика између књиговодствене вриједности залиха и износа уговореног продајом без ПДВ-а евидентира се као добитак од продаје залиха материјала на аналитичком конту 771617 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје залиха материјала на аналитичком конту 471617 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунашки карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. За износ зарачунаог излазног ПДВ-а одобрава се одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Средства добијена продајом залиха материјала немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 50.

(1) Набавка канцеларијског материјала, материјала за одржавање чистоће, режијског материјала и осталог материјала који не служи за израду учинака који се пласирају на тржишту, него за обављање редовне дјелатности буџетског корисника има третман текућег расхода (одговарајућа аналитичка конта у оквиру синтетичких конта 4123 - Расходи за режијски материјал и 4124 - Расходи за материјал за посебне намјене) и не евидентира се преко залиха.

(2) На крају извјештајног периода управа буџетског корисника процјењује материјалну значајност неутрошених залиха материјала.

(3) Под материјално значајним стањем подразумијева се случај када је вриједност залиха неутрошеног материјала на датум извјештавања већа од 20% вриједности укупно извршених набавки у току године, укључујући и почетно стање тих залиха.

(4) У случају када се процијени да је стање неутрошених залиха материјала на дан извјештавања материјално значајно, за пописом утврђену вриједност неутрошених залиха умањују се текући расходи (одговарајућа аналитичка конта у оквиру синтетичких конта 4123 - Расходи за режијски материјал и 4124 - Расходи за материјал за посебне намјене), а евидентирају залихе осталог материјала (одговарајућа аналитичка конта у оквиру подсинтетичког конта 02312).

(5) За износ из става 4. овог члана истовремено се евидентирају издаци за залихе осталог материјала на терет одговарајућег аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 51612, у корист корективног рачуна 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину.

(6) У наредној години вриједност залиха билансираних на начин објашњен у претходним ставовима овог члана преноси се на расходе у моменту употребе.

Члан 51.

(1) Буџетски корисници који су ПДВ обвезници и који дјелатност опорезиву ПДВ-ом прате кроз издвојен сегмент, набавку канцеларијског материјала, материјала за одржавање чистоће, режијског материјала и осталог материјала који

не служи директно за израду учинака, такође не евидентирају преко залиха, осим уколико управа буџетског корисника не процијени да је стање неутрошених залиха материјала на крају извјештајног периода материјално значајно.

(2) Књиговодствено евидентирање набавке оваквог материјала врши се задужењем конта текућих расхода (одговарајућа аналитичка конта у оквиру синтетичких конта 4123 - Расходи за режијски материјал и 4124 - Расходи за материјал за посебне намјене) за вриједност извршене набавке материјала без ПДВ-а, док се за износ улазног ПДВ-а задужење одговарајуће аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављеног материјала.

(3) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за износ плаћеног улазног ПДВ-а задужење се конто 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину.

(4) Уколико управа буџетског корисника процијени да је стање неутрошених залиха на крају извјештајног периода материјално значајно (под материјално значајним стањем подразумијева се случај када је вриједност залиха неутрошеног материјала на датум извјештавања већа од 20% вриједности укупно извршених набавки у току године) врши се књиговодствено евидентирање како је објашњено у члану 48. овог правилника.

Члан 52.

(1) Вредновање залиха недовршених учинака на дан извјештавања врши се по стварној цијени коштања.

(2) Промјена у стању залиха недовршених учинака између два периода извјештавања се евидентира корекцијом почетног стања на конту 023211 - Залихе недовршених учинака на терет или у корист конта 771211 - Корекција прихода за промјене вриједности залиха учинака.

(3) Корекција вриједности залиха недовршених учинака у случају свођења више цијене коштања на нижу нето надокнадиву вриједност врши се преко аналитичког конта 023219, а на терет конта 771211.

Члан 53.

(1) Признавање и вредновање залиха довршених учинака врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Вредновање залиха врши се по цијени коштања или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа. Цијена коштања залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије (трошкови конверзије обухватају директне и индиректне трошкове производње, а укључивање индиректних трошкова у цијену коштања залиха заснива се на стандардном производном капацитету) и друге трошкове довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу локацију.

(3) Буџетски корисници који имају производне активности обезбјеђују, у помоћним књиговодственим евиденцијама, информације о начину формирања цијене коштања залиха, структури трошкова који улазе у вриједност залиха, те осталим елементима калкулација цијена.

(4) Задужење залиха довршених учинака у складу врши се по планској продајној цијени на конту 023311 - Довршени учинци у складушту, уз истовремено одобравање конта 771211 - Корекција прихода за промјену вриједности залиха учинака, по планској цијени коштања, а разлика одступања планске продајне од планске цијене коштања залиха се књижи на конту 023312 - Одступања у цијени довршених учинака у складушту.

(5) Задужење залиха довршених учинака у малопродаји врши се по планским малопродајним цијенама на конту 023321 - Довршени учинци у малопродаји, уз истовремено одобравање конта 771211 - Корекција прихода за промјену

вриједности залиха учинака, по планској цијени коштања, и конта 023323 - Укалкулисани порез на додату вриједност на довршене учинке у малопродaji, а разлика (одступање) планске малопродajне од планске цијене коштања залиха и укалкулисаног ПДВ-а се књижи на конту 023322 - Укалкулисана разлика у цијени довршених учинака у малопродaji.

(6) Приликом продаје/реализације залиха учинака, за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ-а књиже се приходи на аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 77114 - Приходи од реализације залиха довршених учинака, а за зарачунати износ излазног ПДВ-а књижи се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за фактурисани износ без ПДВ-а одобрава се конто 816141 - Примиси од залиха довршених учинака у складушту или 816142 - Примиси од залиха довршених учинака у малопродaji, за износ наплаћеног излазног ПДВ-а одобрава се конто 817112 - Примиси по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се задужује корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(7) Реализоване залихе довршених учинака се искњижавају по планским цијенама, корекцијом стања залиха довршених учинака на контима 023311 или 023321 и припадајућег дијела одступања у цијени довршених учинака у складушту на конту 023312, или укалкулисане разлике у цијени довршених учинака у малопродaji на конту 023322 и укалкулисаног пореза на додату вриједност на довршене учинке у малопродaji на конту 023323, на терет конта 771211 - Корекција прихода за промјене вриједности залиха учинака.

(8) На дан извјештавања врши се свођење планске цијене коштања на стварну цијену коштања књиговодственим евидентирањем корекције на конту 771211 - Корекција прихода за промјену вриједности залиха учинака и контима 023312 - Одступања у цијени довршених учинака у складушту или 023322 - Укалкулисана разлика у цијени довршених учинака у малопродaji. Ако се планска малопродajна цијена разликује од стварне продајне цијене, буџетски корисник сачињава записник о промјени цијена и врши његово евидентирање у корист, односно на терет конта 023312, 023322 и 771211.

(9) Књижење на контима 023319 - Корекције вриједности довршених учинака у складушту и 023329 - Корекција вриједности довршених учинака у малопродaji врши се у случају када је нето надокнадива вриједност залиха на дан извјештавања мања од њихове цијене коштања, а на терет конта 771211.

Члан 54.

(1) Признавање и вредновање залиха робе врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Вредновање залиха врши се по набавној цијени или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа.

(3) Буџетски корисници који се баве активностима трговине приликом набавке, односно прије стављања залиха у промет, сачињавају калкулацију продајне цијене за сваку врсту робе.

(4) Издаци за набавку залиха робе немају третман текућег расхода, него издатак за нефинансијску имовину.

Члан 55.

(1) Књиговодствено евидентирање набавке залиха робе у складушту врши се задужењем аналитичког конта 023411 - Роба у складушту, за вриједност набављених залиха без ПДВ, и одговарајуће аналитике у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима

чима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављене робе.

(2) За плаћене износе обавеза према добављачу, обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ врши се задужење аналитичког конта 516131 - Издаци за залихе робе, а за износ улазног ПДВ задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ.

(3) Када се роба из складишта преноси у продајни објекат врши се сторнирање на аналитичком конту 023411 - Роба у складушту и пренос на аналитички конто 023421 - Роба у велепродaji или 023431 - Роба у малопродaji.

(4) У случају директне продаје купцу за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ књиже се приходи на аналитичком конту 771151 - Приходи од реализације залиха у складушту, а за зарачунати износ излазног ПДВ књижи се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за фактурисани износ без ПДВ одобрава се конто 816151 - Примиси од залиха робе у складушту, за износ наплаћеног излазног ПДВ одобрава се конто 817112 - Примиси по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се одобрава корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(5) Искњижавање робе са залиха у складушту врши се по набавној цијени, по некој од метода дозвољених МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз евидентирање обрачунског трошка на конту 471151 - Набавна вриједност реализованих залиха робе у складушту.

Члан 56.

(1) Књиговодствено евидентирање залиха робе у велепродaji врши се по велепродajној цијени задужењем аналитичког конта 023421 - Роба у велепродaji, за велепродajну вриједност залиха без ПДВ-а, одобравањем аналитичког конта 023422 - Укалкулисана разлика у цијени робе у велепродaji, за укалкулисану разлику у цијени, и задужењем одговарајуће аналитике у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављене робе.

(2) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење аналитичког конта 516131 - Издаци за залихе робе, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(3) Када се роба прода купцу за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ-а књиже се приходи на аналитичком конту 771152 - Приходи од реализације робе у велепродaji, а за зарачунати износ излазног ПДВ-а књижи се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за

фактурисани износ без ПДВ-а одобрава се конто 816152 - Примиси од залиха робе у veleпродаји, за износ наплаћеног излазног ПДВ-а одобрава се конто 817112 - Примиси по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се одобрава корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(4) Искњижавање робе са залиха у veleпродаји врши се по veleпродајној цијени, по некој од метода дозвољених МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз евидентирање обрачунског трошка за набавну вриједност реализованих залиха на конту 471152 - Набавна вриједност реализованих залиха робе у veleпродаји и евидентирање остварене разлике у цијени на дуговој страни конта 023422 - Укалкулисана разлика у цијени робе у veleпродаји.

Члан 57.

(1) Књиговодствено евидентирање залиха робе у малопродаји врши се по малопродајној цијени задужењем конта 023431 - Роба у малопродаји, за малопродајну вриједност залиха, одобравањем конта 023432 - Укалкулисана разлика у цијени робе у малопродаји, за укалкулисану разлику у цијени, одобравањем конта 023433 - Укалкулисани порез на додату вриједност на робу у малопродаји, за износ укалкулисаног излазног ПДВ-а, и задужењем одговарајуће аналитике у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подкатегорије 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављене робе.

(2) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење аналитичког конта 516131 - Издаци за залихе робе, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(3) Када се роба прода купцу за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ-а књиже се приходи на конту 771153 - Приходи од реализације робе у малопродаји, а за зарачунати износ излазног ПДВ-а књиже се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за фактурисани износ без ПДВ-а одобрава се конто 816153 - Примиси од залиха робе у малопродаји, за износ наплаћеног излазног ПДВ-а одобрава се конто 817112 - Примиси по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се одобрава корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(4) Искњижавање робе са залиха у малопродаји врши се по малопродајној цијени, по некој од метода дозвољених МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз евидентирање обрачунског трошка за набавну вриједност реализованих залиха на конту 471153 - Набавна вриједност реализованих залиха робе у малопродаји и евидентирање остварене разлике у цијени на дуговој страни конта 023432 - Укалкулисана разлика у цијени робе у малопродаји и припадајућег излазног ПДВ-а на дуговој страни конта 023433 - Укалкулисани порез на додату вриједност на робу у малопродаји.

Члан 58.

На контима корекције вриједности робе 023419, 023429 и 023439 врше се књижења у случају смањења више набавне на нижу нето надокнадиву вриједност залиха робе на

датум извјештавања, тако што се терети обрачунски расход 471516 - Расходи од усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и роба у корист корективног конта и обрнуто, ако је након тога нето надокнадива вриједност порасла, али је још увијек нижа од набавне вриједности, на терет корективног конта у корист обрачунског прихода 771516 - Приходи по основу усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и робе.

Члан 59.

(1) Признавање и вредновање залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Почетно вредновање залиха врши се по набавној цијени, односно цијени коштања или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа. Набавна цијена, односно цијена коштања залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије и друге трошкове довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу локацију. Када се залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично стичу кроз трансакцију која није трансакција размјене, њихово признавање врши се по фер вриједности на датум стицања.

(3) Свођење набавне вриједности, односно цијене коштања залиха на нижу нето надокнадиву вриједност евидентира се преко аналитичког конта 471517 - Расходи од усклађивања вриједности залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично и корективног конта 024119 - Корекција вриједности залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично. Уколико у наредном периоду дође до повећања нето надокнадиве вриједности залиха, признаје се приход на аналитичком конту 771517 - Приходи по основу усклађивања вриједности залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично и врши се корекција вриједности залиха преко корективног конта 024119, али само до износа првобитног умањења.

(4) Набавка залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично нема третман текућег расхода, него издатака за нефинансијску имовину.

(5) Књиговодствено евидентирање набавке залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично врши се задужењем одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02411 - Залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично, за вриједност набављених залиха без ПДВ-а (уколико је буџетски корисник у систему ПДВ-а), и 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављених залиха.

(6) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 51614 - Издаци за залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(7) Приликом стављања залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично у употребу задужује се аналитички конто 471161 - Набавна вриједност залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично издатих у употребу и одобрава (умањује) одговарајуће аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 02411 - Залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично. Утврђивање набавне вриједности реализованих залиха врши се по методама дозвољеним МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Овако евидентирани расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима.

(8) У случају када се залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично не ставе у употребу него продају, нето разлика између књиговодствене вриједности залиха и износа уговореног продајом без ПДВ-а евидентира се као добитак од продаје залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично на аналитичком конту 771618 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично на аналитичком конту 471618 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. За износ за рачунатог излазног ПДВ-а одобрава се одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Средства добијена продајом залиха инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 60.

(1) Почетно вредновање аванса за нефинансијску имовину (залихе) у текућим средствима врши се по номиналној вриједности готовине или готовинског еквивалента датог за учинак који тек треба да буде испоручен од стране примаоца аванса. Истовремено са извршеном исплатом аванса на одговарајућем аналитичком конту врши се евидентирање издатака за залихе и корекције преко Рачуна за преузимање издатака за нефинансијску имовину у оквиру класе 5.

(2) На дан билансирања процјењује се извјесност надокнаде преосталог дијела номиналног износа датог аванса који није надокнађен кроз испоруку учинка од стране примаоца аванса до краја обрачунског периода. Уколико се процијени да је испорука учинака од стране примаоца аванса неизвјесна, врши се исправка вриједности датог аванса књижењем на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности аванса за нефинансијску имовину у текућим средствима 024119 и евидентирањем расхода на аналитичком конту расхода од усклађивања вриједности аванса за нефинансијску имовину у текућим средствима 471532.

(3) Након евидентирања набавке нефинансијске имовине у текућим средствима за коју је дат аванс, врши се затварање аванса преносом оправданог износа са конта датих аванса на одговарајуће аналитички конто обавезе према добављачу.

2. Финансијска имовина

Члан 61.

(1) У складу са МРС 39, МРС-ЈС 15 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима врши се класификација финансијске имовине у једну од следећих категорија:

- а) готовина и еквиваленти,
- б) зајмови и потраживања,
- в) финансијска средства која се држе до рока доспијећа,
- г) финансијска средства расположива за продају или
- д) финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха.

(2) У одлуци о улагању средстава у финансијску имовину, буџетски корисник је обавезан да се изјасни о иницијалној класификацији финансијске имовине у неку од категорија наведених у ставу 1. овог члана.

(3) При почетном признавању финансијске имовине буџетски корисник треба да је вреднује по њеној фер вриједности увећаној за трошкове трансакције који се директно могу приписати стицању имовине, у случају финансијске имовине која се не прати по фер вриједности кроз биланс успеха.

(4) Рекласификација за потребе извјештавања врши се у складу са одредбама МРС 39, МРС-ЈС 15 и других релевантних рачуноводствених стандарда. Финансијско средство се не класификује као средство које се држи до доспијећа, ако је ентитет током текуће или током двије претходне године продао или рекласификовао више него безнача-

јан износ у односу на укупан износ инвестиција које се држе до доспијећа.

Члан 62.

Готовина и еквиваленти изражени у домаћој валути вреднују се по номиналној вриједности. Готовина и еквиваленти у страниој валути исказују се у одговарајућој противвриједности стране валуте по средњем курсу Централне банке БиХ на датум стицања. Позитивне и негативне курсне разлике се на дан извјештавања утврђују по средњем курсу на дан билансирања, у складу са МРС-ЈС 4 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Признавање позитивних и негативних курсних разлика врши се корекцијом аналитичког конта финансијске имовине на коме су евидентирани готовина и еквиваленти, а на терет обрачунских расхода подсинтетичког конта 47141 - Расходи по основу обрачунатих негативних курсних разлика или у корист обрачунских прихода подсинтетичког конта 77141 - Приходи по основу обрачунатих позитивних курсних разлика.

Члан 63.

(1) Након иницијалног признавања зајмови се вреднују по амортизованој вриједности - финансијска имовина по основу пласираних зајмова исказује се у висини главнице која се потражује од зајмопримца.

(2) Обрачуната камата књижи се као засебно краткорочно потраживање.

Члан 64.

(1) Потраживања се на дан билансирања процјењују са становишта њихове наплативости.

(2) Потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа за потребе презентације у финансијским извјештајима класификују се као ненаплатива и врши се њихова корекција, на начин да се ненаплативи износ потраживања искњижава са редовних аналитичких конта потраживања на конта (сумњивих и) спорних потраживања, уз истовремено вршење исправке вриједности (сумњивих и) спорних потраживања (конто корекције вриједности потраживања) на терет обрачунских расхода подсинтетичког конта 47152 - Расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине.

(3) О потраживањима која су за потребе финансијског извјештавања рекласификована у сумњива и (спорна) обавјештава се руководиоца буџетског корисника.

(4) Одлуку о коначном отпису ненаплативих потраживања за кориснике буџета Републике и фондова доноси Влада Републике Српске, на приједлог ресорно надлежног министарства или фонда, а за јединице локалне самоуправе скупштина на приједлог ресорно надлежне службе или начелник/градоначелник по овлашћењу скупштине.

(5) Потраживања отписана на основу одлуке донесене, у складу са претходним ставом, искњижавају се из билансне евиденције.

(6) Подаци о отписаним потраживањима (отписани износи, информације о дужницима, бројеви одлука о отпису, основ отписа итд.) објелодањују се у образложењу уз финансијски извјештај буџетских корисника.

Члан 65.

Након иницијалног признавања финансијска средства која се држе до рока доспијећа вреднују се по амортизованој вриједности - финансијска средства која се држе до рока доспијећа исказују се у висини главнице коју потражује власник финансијског средства. Обрачуната камата се књижи као засебно краткорочно потраживање. Амортизација хартија од вриједности емитованих по номиналној вриједности врши се линеарно, а хартија од вриједности емитованих уз премију или дисконт методом ефективне каматне стопе.

Члан 66.

Након иницијалног признавања финансијска средства расположива за продају вреднују се по фер вриједности. Повећање фер вриједности на дан билансирања у односу

на почетну вриједност евидентира се преко ревалоризационих резерви и конта корекције вриједности односне финансијске имовине.

Члан 67.

Након иницијалног признавања финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха вреднују се по фер вриједности. Промјене у фер вриједности се билансирају преко конта корекције вриједности односне финансијске имовине на терет обрачунских расхода подсинтетичког конта 47152 - Расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине или у корист обрачунских прихода подсинтетичког конта 77152 - Приходи по основу усклађивања вриједности финансијске имовине.

Члан 68.

У случају продаје финансијске имовине, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје финансијске имовине на одговарајућем аналитичком конту подсинтетичког конта 77162 - Добици од продаје финансијске имовине (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје финансијске имовине на одговарајућем аналитичком конту подсинтетичког конта 47162 - Губици од продаје финансијске имовине (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. Средства добијена продајом финансијске имовине немају третман текућих прихода, него примитака од финансијске имовине.

Члан 69.

Потраживања за продату робу, продате производе и извршене услуге и остала потраживања по основу продаје из редовних пословних активности у земљи и иностранству, евидентирају се на обрачунској основи у корист прихода за износ продајне вриједности без ПДВ-а и у корист конта 223161 - Порез на додату вриједност по издатим фактурама (уколико је буџетски корисник у систему ПДВ-а), у складу са МРС-ЈС 9 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Потраживања по основу продате нефинансијске имовине евидентирају се на обрачунском основу по нето принципу.

Члан 70.

Потраживања за камате, дивиденде и друге финансијске приходе имају краткорочни карактер и обухватају обрачунате камате, дивиденде и друге финансијске приходе који се односе на текући обрачунски период. Ова потраживања се евидентирају на обрачунској основи у корист прихода у тренутку стицања првода, у складу са МРС-ЈС 9 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

Члан 71.

(1) До увођења у примјену МРС-ЈС 23 - Порези и преноси евидентирање врши се на следећи начин:

а) потраживања по основу пореза, доприноса и непореских прихода који су репрограмирани, односно за које је рок плаћања продужен на период дужи од годину дана, евидентирају се у оквиру дугорочних потраживања, на прописаним аналитичким контима групе конта 1121, уз истовремено књижење дугорочног разграничења на конту 217192 - Разграничења по основу пореза, доприноса и непореских прихода за који је продужен рок плаћања, на основу података из пореског књиговодства,

б) потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе евидентирају се у оквиру краткорочних потраживања, на прописаним аналитичким контима групе конта 1234, уз истовремено књижење краткорочног разграничења на конту 227911 - Разграничења по основу ненаплаћених пореза, доприноса и непореских прихода, на основу података из пореског књиговодства и

в) потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе који су репрограмирани, односно за које је продужен рок плаћања, а који доспијевају на наплату у року до годину дана, евидентирају се у оквиру краткорочних потражи-

вања, на прописаним аналитичким контима групе конта 1235, уз истовремено књижење краткорочног разграничења на конту 227912 - Разграничења по основу пореза, доприноса и непореских прихода за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, на основу података из пореског књиговодства.

(2) Начин евидентирања у претходном ставу се не односи на индиректне порезе који нису у надлежности Републике Српске.

Члан 72.

Потраживања по основу пореза на додату вриједност обухватају прелазна аналитичка конта 123711, 123712, 123713, 123714, 123715 и 123716 на којима се у току обрачунског периода - мјесеца евидентирају потраживања по основу ПДВ-а, у примљеним фактурама од домаћих добављача, плаћеног при увозу, у датим авансима, обрачунатог на услуге иностраних лица, паушално исплаћеног пољопривредним произвођачима и по основу других износа аконтационог ПДВ-а. На крају обрачунског периода - мјесечно салда ових аналитичких конта се затварају са салдом на аналитичким контима 223161, 223162, 223168 на којима се евидентирају обавезе по основу ПДВ-а по издатим фактурама, у примљеним авансима и други износи обрачунатог ПДВ-а. Уколико су потраживања већа од обавеза по основу ПДВ-а, разлика се књижи на дуговну страну аналитичког конта 123719 - Потраживања по основу разлике између аконтационог и обрачунатог пореза на додату вриједност. Потраживања се затварају по основу поврата ПДВ-а од стране надлежне пореске институције или се преносе као аконтација ПДВ-а за наредни порески период.

3. Обавезе

Члан 73.

(1) У складу са МРС-ЈС 19 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, обавезе се могу класификовати као садашње обавезе (законске или изведене), резервисања или потенцијалне обавезе.

(2) Садашње обавезе су обавезе буџетских корисника које проистичу из прошлих догађаја, чије измирење ће довести до одлива ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал буџетског корисника.

(3) Резервисања су садашње обавезе са неизвјесним роком доспијећа и износом, али за које постоји вјероватноћа да ће за њихово измирење бити потребан одлив ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал и за које се може извршити поуздана процјена износа обавезе.

(4) Потенцијална обавеза је могућа обавеза која настаје на основу прошлих догађаја и чије постојање се потврђује само настанком или ненастанком једног или више неизвјесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом буџетског корисника, или садашња обавеза која настаје по основу прошлих догађаја, али није призната, јер није вјероватно да ће одлив ресурса који представља економске користи или услужни потенцијал бити захтијеван за измирење обавезе или се износ обавезе не може довољно поуздано одмјерити.

(5) Предмет књиговодственог евидентирања на класи 2 и исказивања у билансу стања су садашње обавезе и резервисања. Потенцијалне обавезе се не признају кроз биланс стања него се објелодањују у нотама/напоменама уз финансијски извјештај.

(6) Обавезе се иницијално признају по номиналном износу кога чини фер вриједност роба или услуга, за које је добављач испоставио фактуру или постоји формални споразум из кога проистиче обавеза плаћања (нпр. плаћања у вези са социјалним давањима).

(7) Вредновање обавеза на датум биланса стања врши се у висини номиналне или дисконтване вриједности очекиваних одлива ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал буџетског корисника.

Члан 74.

(1) Резервисања се евидентирају у складу са МРС-ЈС 19 и другим релевантним рачуноводственим стандардима

и прописима, на конту 217131 - Дугорочна резервисања или 227311 - Краткорочна резервисања, уз истовремено признавање расхода на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 4713 - Расходи резервисања по основу обавеза.

(2) Када измирење обавеза по основу којих су извршена резервисања постане извјесно, приступа се планирању средстава у буџету за те намјене и књиговодственом исказивању њиховог износа на одговарајућим контима расхода или издатака и стварних обавеза, уз истовремено искњижавање резервисања у корист обрачунских прихода на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 7713 - Приходи од укидања резервисања по основу обавеза.

(3) Уколико се утврди да по основу резервисања неће доћи до одлива ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал буџетског корисника, врши се њихово искњижавање у корист обрачунских прихода на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 7713 - Приходи од укидања резервисања по основу обавеза.

(4) Појам резервисања у смислу МРС-ЈС 19 није еквивалентан појму резервисања буџетских средстава.

Члан 75.

Обавезе по основу камата увијек имају краткорочни карактер и евидентирају се на контима подгрупе 224 - Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове, док обавезе по основу главнице дуга према свом доспијећу могу бити дугорочне и краткорочне и евидентирају се на групама конта 211 - Дугорочне финансијске обавезе и 221 - Краткорочне финансијске обавезе.

Члан 76.

Обавезе по основу пореза на додату вриједност обухватају прелазна аналитичка конта 223161, 223162 и 223168 у оквиру групе 223 - Обавезе из пословања, на којима се у току обрачунског периода - мјесеца евидентирају обавезе по основу ПДВ-а по издатим фактурама, у примљеним авансима и по основу других износа обрачунатог ПДВ-а. На крају обрачунског периода - мјесечно, салда ових аналитичких конта се затварају са салдом на аналитичким контима 123711, 123712, 123713, 123714, 123715 и 123716 на којима се евидентирају потраживања по основу ПДВ-а у примљеним фактурама од домаћих добављача, плаћеног при увозу, у датим авансима, обрачунатог на услуге иностраних лица, паушално исплаћеног пољопривредним произвођачима и по основу других износа аконтационог ПДВ-а. Уколико су обавезе веће од потраживања по основу ПДВ-а разлика се књижи на потражњу страну аналитичког конта 223169 - Обавезе по основу разлике између обрачунатог и аконтационог пореза на додату вриједност. Обавезе се затварају исплатом према надлежним пореским институцијама.

4. Властити извори

Члан 77.

Трајни извори средстава формирају се:

а) из иницијалних средстава (оснивачког улога) обебзијеђених за оснивање буџетског корисника у складу са одлуком управе,

б) из расподијељеног финансијског резултата ранијих година,

в) по основу имовине која не подлијеже амортизацији, а која је добијена без накнаде и

г) у осталим случајевима дозвољеним МРС-ЈС и другим релевантним прописима.

Члан 78.

(1) Ревалоризационе резерве формирају се по основу процјене фер вриједности нефинансијске и финансијске имовине у складу са МРС-ЈС 16, МРС-ЈС 17, МРС 38, МРС 39 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Ако се једна ставка имовине ревалоризује, у складу са захтјевима међународних рачуноводствених стандарда,

приступа се ревалоризацији цијеле групе имовине која је исказана као једна ставка за сврхе објелодањивања у финансијским извјештајима.

(3) Ако се књиговодствена вриједност неке групе средстава увећа услед ревалоризације, то повећање евидентира се на ревалоризационим резервама, осим за износ који се признаје као добитак у мјери у којој поништава умањење вриједности по основу ревалоризације исте групе средстава претходно признато као губитак.

(4) Ако се књиговодствена вриједност неке групе средстава смањи услед ревалоризације, то смањење се признаје као губитак, осим за износ који се књижи директно на дуговој страни ревалоризационих резерви у мјери у којој постоји потражни салдо ревалоризационих резерви за ту групу имовине.

(5) Повећања и смањења по основу ревалоризације, која се односе на појединачна средства у оквиру једне групе имовине, компензирају се једна са другим у оквиру те групе, али не и са различитим групама имовине.

(6) Ревалоризационе резерве амортизују се током употребе имовине по основу које су и формиране, а у висини разлике између већег износа амортизације обрачунате на ревалоризовану вриједност и мањег износа амортизације обрачунате на историјску вриједност имовине.

(7) Коначно поништавање преосталих ревалоризационих резерви врши се у корист резултата у моменту расхода имовине по основу које су и формиране.

Члан 79.

Резерве из резултата формирају се на основу расподјеле позитивног финансијског резултата ранијих година и служе за покривање очекиваног негативног финансијског резултата.

Члан 80.

(1) Потражни салдо конта 331111 - Финансијски резултат ранијих година може се расподијелити у корист трајних извора средстава, резерви из резултата и за покривање буџетских расхода у години када се врши расподјела. Расподјела финансијског резултата за покривање буџетских расхода у години када се врши расподјела може се вршити максимално до износа исказаног буџетског суфицита на дан утврђивања резултата.

(2) Дуговни салдо конта 331111 - Финансијски резултат ранијих година може се покрити из резерви из резултата. Уколико постојећи салдо резерви из резултата није довољан, преостали дио дуговог салда конта 331111 може се покрити на терет трајних извора средстава.

Члан 81.

Финансијски резултат се у главној књизи трезора исказује на генералним организационим кодовима.

5. Методологија утврђивања финансијског резултата и буџетског суфицита/дефицита

Члан 82.

(1) Финансијски резултат текуће године представља разлику између прихода (класа 7) и расхода (класа 4), кориговану за износе директних књижења на конту 331211 у складу са МРС-ЈС и другим релевантним рачуноводственим прописима. У слједећој години салдо конта 331211 - Финансијски резултат текуће године преноси се на конто 331111 - Финансијски резултат ранијих година.

(2) Финансијски резултат текуће године није једнак појму буџетског суфицита/дефицита (буџетског мањка/вишка).

(3) Буџетски суфицит/дефицит представља разлику између збира прихода, без прихода обрачунског карактера и приматака за нефинансијску имовину, и збира расхода, без расхода обрачунског карактера и издатака за нефинансијску имовину:

Буџетски суфицит/дефицит = (класа 7 - група 77 + класа 8) - (класа 4 - група 47 + класа 5).

(4) Одлуку о расподјели буџетског суфицита доноси орган управе, у складу са одредбама Закона о буџетском

систему Републике Српске, на основу претходно извршене анализе извора средстава/поријекла буџетског суфицита и постојећих законских ограничења у смислу њиховог даљег коришћења (нпр. суфицит као резултат неискоришћених намјенских прихода захтијева његову распојелу у складу са законом утврђеном намјеном тих средстава).

(5) Позитиван финансијски резултат није довољан услов за доношење одлуке о распојели буџетског суфицита.

6. Ванбилансна евиденција

Члан 83.

(1) На контима групе 39 - Ванбилансна евиденција евидентирају се пословни догађаји који немају директног утицаја на имовину, обавезе и изворе, него само отварају могућност за такав утицај у будућности (основна средства у закупу, примљена туђа роба и материјал, хартије од вриједности ван промета, гаранције, одобрени, а неповучени кредити и сл.).

(2) Књижења на контима групе 39 врше се истовременим евидентирањем на контима подгрупе 391 - Ванбилансна актива и контима подгрупе 392 - Ванбилансна пасива.

(3) Ванбилансна актива и ванбилансна пасива морају бити у равнотежи.

(4) Конта ванбилансне активе и ванбилансне пасиве међусобно се затварају када престане могући утицај пословних догађаја из става 1. овог члана.

7. Расходи

Члан 84.

(1) Расходи су смањења економских користи или услужног потенцијала током извјештајног периода, у облику одлива или трошења средстава или настанка обавеза које доводе до смањења нето имовине/капитала.

(2) Расходи се признају на обрачунском основу, у периоду у коме је и обавеза за плаћање настала без обзира да ли је извршено и само плаћање.

(3) Расходи обухватају текуће расходе и трансфере између буџетских јединица.

(4) Вредновање расхода (изузев расхода обрачунског карактера) врши се по номиналној вриједности очекиваног одлива готовине или готовинског еквивалента или других економских користи.

(5) Салда конта расхода не преносе се у наредну годину и затварају се на терет конта 499999 - Рачун за затварање расхода и преносе на класу 3 у циљу обрачуна финансијског резултата текућег периода.

Члан 85.

(1) Под расходима обрачунског карактера подразумијевају се расходи по основу набавне вриједности реализованих залиха, амортизације, резервисања по основу обавеза, финансијски расходи обрачунског карактера, расходи од усклађивања вриједности имовине, губици од продаје имовине, дате помоћи у природи и остали расходи обрачунског карактера, који не захтијевају одлив готовине и као такви се не планирају у буџету него се евидентирају искључиво у циљу израде финансијског извјештаја.

(2) У циљу израде финансијског извјештаја њихово признавање и вредновање врши се у складу са релевантним рачуноводственим стандардима.

(3) Амортизација је систематски (плански) распоред вриједности неког средства које се амортизује током његовог вијека трајања. Буџетски корисници су уз финансијски извјештај дужни објелоданити информације значајне за разумијевање начина обрачуна расхода амортизације сталне нефинансијске имовине којом управљају (процијенени корисни вијек, метод амортизације и друго).

8. Издаци за нефинансијску имовину

Члан 86.

(1) Издаци за изградњу, прибављање, инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију нефинансијске имовине евидентирају се преко конта класе 5, која представља затворен систем конта.

(2) Издаци за нефинансијску имовину се евидентирају на дуговној страни аналитичких конта класе 5, уз истовре-

мено књижење на потражној страни корективног конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину.

(3) Књиговодственом евидентирању на контима класе 5 претходи књижење пословног догађаја, који ће довести до новчаног одлива, на одговарајућим билансним контима (укључујући и авансе дате за нефинансијску имовину).

(4) У складу су одобреним буџетом, књиговодствено евидентирање на класи 5 врши се у периоду за који је настала обавеза издатка за нефинансијску имовину, независно од тога да ли је по том основу до краја обрачунског периода дошло до готовинског одлива или се исти очекује у наредном обрачунском периоду.

(5) Изузетак је када се на крају обрачунског периода жели извршити резервација расположивих средстава на ставкама планираним у буџету (фонд 01) за набавку/улагање у нефинансијску имовину. Резервисање буџетских средстава планираних за набавку/улагање у нефинансијску имовину може се извршити уколико су испуњени сљедећи општи услови:

а) да је позиција планирана буџетом,

б) да постоји сагласност надлежне институције/органа за утрошак средстава,

в) да је покренут или завршен поступак јавних набавки или друга захтијевана процедура прибављања нефинансијске имовине,

г) да постоји поуздана процјена износа обавезе и

д) да постоји вјероватноћа да ће за измирење обавезе бити потребан одлив средстава.

(6) Поред општих услова из става 5. овог члана могу бити прописани и посебни услови за одређену буџетску годину.

(7) Резервисање средстава врши се књижењем на дуговној страни аналитичких конта класе 5, уз истовремено књижење на потражној страни корективног конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Евидентирање на контима биланса стања врши се у наредној години, у моменту набавке нефинансијске имовине, односно стварног настанка обавезе за издатак за нефинансијску имовину.

(8) Вредновање издатака за нефинансијску имовину врши се по номиналној вриједности оствареног или очекиваног одлива готовине или готовинског еквивалента.

(9) Салда конта класе 5 не преносе се у наредну годину и не представљају позиције биланса успјеха.

9. Издаци за финансијску имовину и отплату дугова

Члан 87.

(1) Издаци за прибављање хартија од вриједности, акција, учешћа у капиталу, финансијских деривата, издаци по основу датих зајмова у земљи и иностранству и издаци на име отплате дугова евидентирају се преко конта класе 6, која представља затворен систем конта.

(2) Издаци за финансијску имовину и отплату дугова се евидентирају на дуговној страни аналитичких конта класе 6, уз истовремено књижење на потражној страни корективног конта 619999 - Рачун за преузимање издатака за финансијску имовину или 629999 - Рачун за преузимање издатака за отплату дугова.

(3) Књиговодственом евидентирању на контима класе 6 претходи књижење пословног догађаја који ће довести до новчаног одлива на одговарајућим билансним контима (укључујући и авансе дате за финансијску имовину).

(4) У складу с одобреним буџетом, књиговодствено евидентирање на класи 6 врши се у моменту када је настала обавеза издатка за финансијску имовину или отплату дуга, независно од тога да ли је по том основу до краја обрачунског периода дошло до готовинског одлива или се исти очекује у наредном обрачунском периоду.

(5) Изузетак је када се на крају обрачунског периода жели извршити резервација расположивих средстава на ставкама планираним у буџету (или финансијском плану за ванбуџетска средства) за финансијску имовину и отплату дугова. Резервисање буџетских средстава планираних за

набавку финансијске имовине и отплату дугова може се извршити уколико су испуњени сљедећи општи услови:

- а) да је позиција планирана буџетом,
- б) да постоји сагласност надлежне институције/органа за утрошак средстава,
- в) да је покренут или завршен поступак јавних набавки или друга захтијевана процедура прибављања финансијске имовине,
- г) да постоји поуздана процјена износа обавеза и
- д) да постоји вјероватноћа да ће за измирење обавеза бити потребан одлив средстава.

(6) Поред општих услова из става 5. овог члана могу бити прописани и посебни услови за одређену буџетску годину.

(7) Резервисање средстава врши се књижењем на дуговној страни аналитичких конта класе 6, уз истовремено књижење на потражној страни корективног конта 619999 - Рачун за преузимање издатака за финансијску имовину или 629999 - Рачун за преузимање издатака за отплату дугова. Евидентирање на контима биланса стања врши се у наредној години, у моменту набавке финансијске имовине, односно стварног настанка обавезе за издатак за финансијску имовину и отплату дугова.

(8) Вредновање издатака за финансијску имовину и отплату дугова врши се по номиналној вриједности оствареног или очекиваног одлива готовине или готовинског еквивалента.

(9) Салда конта класе 6 не преносе се у наредну годину и не представљају позиције биланса успјеха.

10. Приходи

Члан 88.

(1) Приходи су бруто приливи економске користи или услужног потенцијала током периода извјештавања када ти приливи доводе до повећања нето имовине/капитала, осим повећања која се односе на учешће власника.

(2) Приходи се признају на модификованој обрачунској основи, у рачуноводственом обрачунском периоду у којем су мјерљиви и/или расположиви:

- а) приходи су мјерљиви када их је могуће исказати вриједносно и
- б) приходи су расположиви када су остварени унутар обрачунског периода или убрзо након тога, а по основу права стечених у обрачунском периоду у коме се признају.

(3) Приходи обухватају пореске и непореске приходе, укључујући и укинуге врсте јавних прихода, грантове, приходе обрачунског карактера и трансфере између буџетских јединица.

(4) Структура пореских и непореских прихода који се прикупљају преко рачуна јавних прихода мијења се у складу са измјенама законске регулативе у односним областима.

(5) Вредновање прихода (изузев прихода обрачунског карактера) врши се по номиналној вриједности очекиваног прилива готовине или готовинског еквивалента или других економских користи.

(6) Салда конта класе прихода не преносе се у наредну годину и затварају се у корист конта 799999 - Рачун за затварање прихода и преносе на класу 3 у циљу обрачуна финансијског резултата текућег периода.

Члан 89.

(1) Приходи по основу ефективних позитивних курсних разлика признају се и вреднују у складу са МРС-ЈС 4 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Приходи по основу дивиденди, учешћа у капиталу, приходи од хартија од вриједности и финансијских деривата, приходи од камата и остали приходи из трансакција размјене, признају се и вреднују на обрачунској основи у складу са МРС-ЈС 9 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Приходи по основу распојеле јавних прихода на датум израде годишњих финансијских извјештаја сматрају се приходима тог извјештајног периода.

Члан 90.

(1) Помоћи у природи које су буџетски корисници примили од физичких и правних лица из земље и иностранства признају се као дугорочно раграничени приход на обрачунској основи у складу са МРС 20 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(2) Разграничени приходи признају се као обрачунски приход у корист конта 7717 - Помоћ у природи на систематској основи упоредо са признавањем обрачунских расхода генерисаних трошењем примљене помоћи.

(3) Грантови у новцу које су буџетски корисници примили од физичких и правних лица из земље и иностранства за текуће и капиталне намјене признају се као приход у тренутку пријема готовине или стицања права (без разграничења неутрошеног дијела).

Члан 91.

(1) Под приходима обрачунског карактера подразумевају се приходи од реализације залиха учинака, приходи од укидања резервисања по основу обавеза, финансијски приходи обрачунског карактера, приходи од усклађивања вриједности нефинансијске и финансијске имовине, добити од продаје нефинансијске и финансијске имовине, помоћи у природи и остали приходи обрачунског карактера, који не узрокују прилив готовине и као такви се не планирају у буџету него се евидентирају искључиво у циљу израде финансијског извјештаја.

(2) У циљу израде финансијског извјештаја њихово признавање и вредновање врши се у складу са релевантним рачуноводственим стандардима.

11. Примиси од нефинансијске имовине

Члан 92.

(1) Примиси од продаје нефинансијске имовине евидентирају се преко конта класе 8, која представља затворен систем конта.

(2) Примиси од нефинансијске имовине се евидентирају на потражној страни аналитичких конта класе 8 у моменту настанка новчаног тока, уз истовремено књижење на дуговној страни корективног конта 819999 - Рачун за преузимање примитака од нефинансијске имовине.

(3) Примиси се могу евидентирати прије настанка новчаног тока, уколико су остварени убрзо након обрачунског периода, а по основу права стечених у обрачунском периоду у коме се признају.

(4) Књиговодственом евидентирању на контима класе 8 претходи књижење пословног догађаја који је довео до новчаног прилива на одговарајућим билансним контима (укључујући и примљене авансе за нефинансијску имовину).

(5) Вредновање примитака од нефинансијске имовине врши се по номиналној вриједности оствареног прилива готовине или готовинског еквивалента.

(6) Салда конта класе 8 не преносе се у наредну годину и не представљају позиције биланса успјеха.

12. Примиси од финансијске имовине и задуживања

Члан 93.

(1) Примиси од реализације (продаје и наплате) финансијске имовине и примиси од задуживања евидентирају се преко конта класе 9, која представља затворен систем конта.

(2) Примиси од финансијске имовине и задуживања се евидентирају на потражној страни аналитичких конта класе 9 у моменту настанка новчаног тока, уз истовремено књижење на дуговној страни корективног конта 919999 - Рачун за преузимање примитака од финансијске имовине или 929999 - Рачун за преузимање примитака од задуживања.

(3) Примиси се могу евидентирати прије настанка новчаног тока уколико су остварени убрзо након обрачунског периода, а по основу права стечених у обрачунском периоду у коме се признају.

(4) Књиговодственом евидентирању на контима класе 9 претходи књижење пословног догађаја који је довео до

новчаног прилива на одговарајућим билансним контима (укључујући и примљене авансе за финансијску имовину).

(5) Вредновање примитака од финансијске имовине и задуживања врши се по номиналној вриједности оствареног прилива готовине или готовинског еквивалента.

(6) Салда конта класе 9 не преносе се у наредну годину и не представљају позиције биланса успеха.

VII - ГРЕШКЕ И ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Члан 94.

Према МРС-ЈС 3, буџетски корисници треба да изврши ретроактивно исправљање материјално значајних грешака из претходног периода у свом првом сету финансијског извјештаја одобреном за издавање након откривања тих грешака тако што ће:

а) преправити упоредне износе за претходни презентовани период у којем се грешка појавила или

б) ако се грешка појавила прије најранијег презентованог периода, преправити почетна салда средстава, обавеза и капитала за најранији презентовани претходни период.

Члан 95.

(1) Грешка из претходног периода треба да се исправи ретроактивним преправљањем података изузев ако је немогуће да се утврде, било ефекти који се односе на одређени период, било кумулативни ефекат грешке.

(2) Када је неизводљиво да се утврде ефекти грешке из одређеног периода на упоредне информације за један или више презентованих претходних периода, тада треба преправити почетна салда средстава, обавеза и извора средстава за најранији период за који је ретроактивно преправљање података изводљиво (што може бити и текући период).

(3) Када је на почетку текућег периода неизводљиво да се утврди кумулативни ефекат неке грешке на све претходне периоде, тада треба преправити упоредне информације како би се грешка исправила унапријед од најранијег датума за који је то практично.

Члан 96.

У посебним обавјештењима уз годишњи извјештај, односно у нотама уз годишњи финансијски извјештај неопходно је објавити информације о:

а) природи грешке из претходног периода,

б) за сваки презентовани период, ако је то практично изводљиво, износ исправке сваке ставке финансијских извјештаја на коју исправка утиче,

в) износ исправке на почетку најранијег презентованог претходног периода и

г) ако је за одређени претходни период неизводљиво да се изврши ретроактивно преправљање података, информације о околностима које су довеле до такве ситуације, уз назнаку о томе како и када је грешка исправљена.

VIII - ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

Члан 97.

(1) При рачуноводственом обухвату и објављивању информација о пословним догађајима буџетски корисници су обавезни да у складу са МРС-ЈС 14 и другим релевантним рачуноводственим стандардима, укључе и битне информације о пословним догађајима који су се десили у периоду између датума извјештавања и датума одобравања финансијских извјештаја.

(2) Под датумом извјештавања подразумева се 31. децембар фискалне године, а под датумом одобравања финансијских извјештаја датум на који су финансијске извјештаје одобрили појединци или тијела која имају надлежност и овлашћење за то.

(3) Разликују се двије врсте догађаја након датума извјештавања:

а) корективни догађаји након датума извјештавања, који пружају доказе о околностима које су постојале на датум извјештавања и

б) некорективни догађаји након датума извјештавања, који само указују на околности које су настале након датума извјештавања.

Члан 98.

(1) За ефекте корективних догађаја након датума извјештавања буџетски корисници коригују износе припремљене за презентацију у њиховим финансијским извјештајима.

(2) Примјери корективних догађаја су:

а) откривање превара или грешака које показују да су финансијски извјештаји нетачни,

б) утврђивање након датума извјештавања трошкова набавке имовине или прихода по основу продаје насталих, односно остварених прије датума извјештавања и

в) рјешење судског спора након датума извјештавања које указује на јасно постојање садашње обавезе ентитета прије датума извјештавања и друго.

Члан 99.

(1) За ефекте некорективних догађаја након датума извјештавања буџетски корисници не коригују износе признате у својим финансијским извјештајима, али их објављују уз финансијски извјештај.

(2) Примјери некорективних догађаја су:

а) неуобичајено велики пад вриједности имовине евидентиране по фер вриједности,

б) преузимање или отуђење главног контролисаног ентитета,

в) најављивање плана престанка пословања,

г) велике куповине или отуђења средстава,

д) уништења имовине елементарном непогодом,

ђ) објављивање или започињање примјене значајног реструктурисања,

е) доношење законских прописа на основу којих је могуће извршити отпис позајмица, пласмана и сл. датих ентитетима или појединцима,

ж) неуобичајено велике промјене цијена средстава или курсних стопа,

з) стварање значајних обавеза или потенцијалних обавеза и

и) постојање или започињање значајних судских спорова, итд.

IX - КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

1. Дефиниције и изрази

Члан 100.

У вези са припремом и презентацијом консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета, у овом правилнику користе се изрази и дефиниције са сљедећим значењем:

а) контрола - моћ управљања финансијским и пословним политикама других корисника буџета или других ентитета јавног сектора, са циљем остваривања користи од њиховог пословања,

б) заједничка контрола - законом одређена или споразумом утврђена подјела контроле од стране корисника буџета над појединим или укупним активностима других корисника буџета или других ентитета јавног сектора,

в) значајан утицај - право учествовања у одлучивању о финансијским и пословним политикама корисника буџета или других ентитета јавног сектора, али не и право контроле или заједничке контроле над тим политикама,

г) економски ентитети - групе корисника буџета састављене од корисника буџета који самостално или заједно са другим буџетским корисницима контролишу једног или више других корисника буџета или других ентитета јавног сектора или остварују значајан утицај над њиховим финансијским и пословним политикама,

д) контролисани буџетски корисници - буџетски корисник који је под потпуном контролом другог буџетског корисника,

h) контролисани други ентитети јавног сектора - профитна или непрофитна правна лица која су под потпуном контролом буџетског корисника,

е) заједнички контролисани буџетски корисник или други ентитет јавног сектора - буџетски корисник или други ентитет јавног сектора који је под заједничком контролом два или више других корисника буџета,

ж) придружени ентитет - буџетски корисник или други ентитет јавног сектора над којим буџетски корисник остварује значајан утицај а који није ни контролисани, нити заједнички контролисани буџетски корисник или други ентитет јавног сектора,

з) метода набавне вриједности - метода рачуноводственог обухватања улагања по којој се улагање признаје у висини његове набавне вриједности,

и) метода удјела - рачуноводствена метода према којој се улагање почетно евидентира по набавној вриједности, а затим се коригује с циљем да одрази промјене учешћа буџетског корисника који има значајан утицај у нето имовини ентитета над којим је остварен значајан утицај,

ј) пропорционална консолидација - метода рачуноводственог обухватања учешћа у средствима, обавезама, расходима, приходима и нето имовини заједнички контролисаних корисника буџета и

к) засебни (појединачни) финансијски извјештаји - финансијски извјештаји презентовани од стране појединачних корисника буџета, укључујући и оне који остварују потпуну контролу, значајан утицај или су учесници у заједничкој контроли; засебни финансијски извјештаји нису исто што и консолидовани финансијски извјештаји, финансијски извјештаји у којим се улагања рачуноводствено обухватају методом удјела или финансијски извјештаји сачињени методом пропорционалне консолидације.

2. Обухват

Члан 101.

(1) Консолидовани финансијски извјештаји корисника буџета обухватају финансијске извјештаје припремљене у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске и чланом 62. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова.

(2) Припрема и презентација консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета врши се на начин и према правилима садржаним у оквиру:

а) МРС-ЈС 6 - Консолидовани и засебни финансијски извјештаји, за економски ентитет кога чине буџетски корисник који има контролу и контролисани буџетски корисници,

б) МРС-ЈС 7 - Улагања у придружене ентитете, за економски ентитет кога чине буџетски корисник који остварује значајан утицај и буџетски корисници над којим се остварује значајан утицај (придружени ентитети),

в) МРС-ЈС 8 - Учешћа у заједничким улагањима, за економски ентитет кога чине буџетски корисници који учествују у заједничкој контроли над другим буџетским корисницима и буџетским корисницима над којим се остварује заједничка контрола и

г) МРС-ЈС 22 - Објелодањивање финансијских информација о општем државном сектору, у случају кад економском ентитету кога чине буџетски корисници припадају и други ентитети јавног сектора.

(3) Осим одредаба релевантних МРС-ЈС, на израду консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета примјењују се и одредбе Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова и фондова.

Члан 102.

(1) Консолидовани финансијски извјештаји корисника буџета треба да обухвате финансијске извјештаје свих контролисаних корисника буџета и књиговодствену вриједност нето имовине контролисаних других ентитета јавног сектора, осим:

а) ако се планира да контрола буде само привремена, јер је контролисани други ентитет јавног сектора стечен и задржан искључиво ради његове продаје у року од дванаест мјесеци од датума стицања и

б) када буџетски корисник који остварује контролу активно тражи купца контролисаног другог ентитета јавног сектора.

(2) Други ентитет јавног сектора који је искључен из консолидације рачуноводствено се обухвата као финансијски инструмент.

3. Принципи консолидације годишњих финансијских извјештаја корисника буџета

Члан 103.

(1) У складу са одредбама МРС-ЈС 6, финансијски извјештаји корисника буџета комбинују се по принципу "ред по ред".

(2) Приликом израде консолидованог годишњег финансијског извјештаја предмет обавезне елиминације су:

а) трансфери између буџетских јединица,

б) потраживања и обавезе по основу трансфера и интерних трансакција између буџетских јединица,

в) потраживања и обавезе по основу расподјеле јавних прихода на дан извјештавања,

г) разграничени пласмани преко јединица у оквиру јавне управе за имплементацију инопројеката,

д) помоћи у натури између различитих нивоа власти и

ђ) остале међусобне трансакције, потраживања и обавезе које се могу идентификовати и чија елиминација неће нарушити квалитативне карактеристике информација које се презентују у консолидованим финансијским извјештајима.

(3) Трансакција идентификована као предмет елиминације, елиминише се у потпуности из консолидованог извјештаја, укључујући и њен ефекат на финансијски резултат текуће године. Нпр. уколико расходи и издаци буџетске јединице даваоца, због ефекта стварања нове вриједности или временског разграничавања, нису једнаки приходима и примцима исказаним по основу исте трансакције код буџетске јединице примаоца, настала разлика се у консолидованом извјештају елиминише преко финансијског резултата текуће године.

Члан 104.

(1) Трансфери између буџетских јединица истог или различитог нивоа власти исказују се на обрачунској основи преко групе конта 48 и 78, без временског разграничавања неутрошених износа и обавезан су предмет елиминације приликом израде консолидованих извјештаја за те нивое власти.

(2) Трансфери између буџетских јединица истог или различитог нивоа власти подразумијевају дознаке према буџетским јединицама (за потребе буџетских јединица) које имају за циљ да помогну у обављању редовних активности или специфичне групе активности (пројекта) примаоца дознаке.

(3) Дознаке једне буџетске јединице на рачуне/у буџет друге буџетске јединице које се односе на плаћања одређених врста пореза, доприноса, накнада, такса, и слично или фактурисаних услуга немају карактер трансфера, и нису предмет елиминације при консолидацији.

Члан 105.

Потраживања и обавезе по основу трансфера и интерних трансакција између буџетских јединица истог или различитих нивоа власти евидентирају се на контима подгрупе 129 и 229 и обавезан су предмет елиминације при консолидацији.

Члан 106.

(1) Потраживања по основу расподјеле јавних прихода на дан извјештавања евидентирају се на аналитичком конту 123916 и аналитичким контима прихода.

(2) Обавезе по основу расподјеле јавних прихода на дан извјештавања евидентирају се на аналитичком конту рачуна јавних прихода и аналитичком конту 228116.

(3) Приликом израде консолидованог финансијског извјештаја потраживања по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања предмет су елиминације са односним обавезама по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања.

Члан 107.

(1) Јавна управа инокредите који се реализују преко властитих банковних рачуна посебно формираних јединица под њиховом контролом, и који се сервисирају из буџета без могућности рефундирања, евидентира на конту 117191 - Разграничени пласмани преко јединица у оквиру јавне управе за имплементацију инопројеката, уз формирање обавезе према инокредитору.

(2) Јединице под контролом јавне управе инокредите који се реализују преко њихових властитих банковних рачуна, а сервисирају се из буџета, евидентирају на конту 217191 - Разграничени пласмани преко јединица у оквиру јавне управе за имплементацију инопројеката, уз истовремено евидентирање прилива на банковни рачун.

(3) Посебна карактеристика конта 117191 и 217191 је сте да се њихово салдо у засебним извјештајима неће смањивати отплатом односног инокредита, него искључиво расти приликом повлачења сваке нове транше кредита.

(4) Износи исказани на наведеним аналитичким контима предмет су обавезног усаглашавања и елиминације приликом израде консолидованог финансијског извјештаја за ниво власти коме припадају поменуте јединице.

(5) Трајно искњижавање конта 117191 и 217191 врши се тек након гашења јединица за имплементацију пројеката и преузимања њиховог закључног биланса у главну књигу трезора.

Члан 108.

(1) У складу са одредбама МРС-ЈС 7, улагање у придружени ентитет јавног сектора извјештајни ентитет у консолидованом финансијском извјештају рачуноводствено треба да обухвати коришћењем методе удјела, осим у случајевима предвиђеним стандардом.

(2) Поред засебних финансијских извјештаја, ентитет који остварује значајан утицај над придруженим ентитетом јавног сектора презентује и финансијски извјештај у којем је улагање у придружени ентитет обухваћено у складу са методом удјела.

(3) Финансијски извјештаји припремљени у складу са методом удјела нису предмет консолидације у смислу одредаба МРС-ЈС 6.

(4) У засебним финансијским извјештајима ентитета који остварују значајан утицај, улагања у придружене ентитете се рачуноводствено обухватају у складу са одредбама МРС-ЈС 6.

Члан 109.

(1) Предмет консолидације, у складу са одредбама МРС-ЈС 8, су финансијски извјештаји ентитета над којим два или више других корисника буџета заједнички остварују контролу.

(2) У смислу одредаба овог правилника, примјена методе пропорционалне консолидације означава комбинацију учешћа у имовини, обавезама, приходима и расходима заједнички контролисаног ентитета, са сличним ставкама у финансијским извјештајима ентитета који учествује у заједничкој контроли, по принципу "ред по ред".

(3) Поред засебних финансијских извјештаја, ентитет који учествује у заједничкој контроли презентује финансијски извјештај у складу са методом "пропорционалне консолидације".

(4) Финансијски извјештаји припремљени у складу са методом "пропорционалне консолидације" нису предмет консолидације у смислу одредаба МРС-ЈС 6.

(5) У засебним финансијским извјештајима ентитета који учествује у заједничкој контроли, учешћа у заједнички контролисаним ентитетима рачуноводствено се обухватају у складу са одредбама МРС-ЈС 6 и МРС-ЈС 8.

Члан 110.

(1) Засебни финансијски извјештаји контролисаних других ентитета јавног сектора (профитних и непрофитних правних лица која су под контролом корисника буџета) нису предмет консолидације у смислу МРС-ЈС 6.

(2) Улагања у контролисане друге ентитете јавног сектора рачуноводствено се третирају имовином корисника буџета, у складу са МРС-ЈС 22.

(3) Вриједност имовине из става 2. овог члана у консолидованим финансијским извјештајима корисника буџета презентује се у висини која одговара књиговодственој вриједности нето имовине контролисаног другог ентитета јавног сектора.

(4) Укључивање контролисаних ентитета јавног сектора врши се додавањем нето имовине/капитала из његовог биланса стања у консолидовани биланс стања нивоа власти (Републике, општине, града, фонда), под чијом контролом се ентите налази. Додавање се врши у истом износу на позицији активне 1113 - Акције и учешће у капиталу и на позицији пасиве 3111 - Трајни извори средства.

(5) Додавање вриједности нето имовине/капитала контролисаног ентитета јавног сектора, претходи елиминација свих претходно признатих улагања и властитих извора (иницијална средства, докапитализација, и сл.) у главној књизи Републике, општине, града или фонда.

Х - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 111.

(1) За рачуноводствени третман трансакција, других догађаја и стања, за које не постоје посебни МРС-ЈС нити су обухваћени овим правилником, Министарство може донијети инструкције које су обавезујуће за буџетске кориснике у Републици Српској.

(2) За рачуноводствени третман трансакција, других догађаја и стања, за које не постоје посебни МРС-ЈС, које нису обухваћени овим правилником и за које нису дате обавезујуће инструкције Министарства, руководство буџетских корисника користи своје расуђивање за разраду и примјену рачуноводствене политике на основу општеприхваћених рачуноводствених начела и принципа.

Члан 112.

(1) Ефекти примјене одредаба Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и Фондова и ефекти преласка на примјене рачуноводствених политика утврђених овим правилником, кумулативно се утврђују за вриједност средстава и обавеза уз кориговање почетног салда одговарајуће компоненте властитих извора (нето имовине), у складу са инструкцијама Министарства о књиговодственом евидентирању почетног стања и корекцијама књиговодственог евидентирања по почетном стању на дан 1. јануар 2011. године у главној књизи трезора за кориснике буџета и главним књигама буџетских корисника и фондова који нису у систему трезорског пословања.

(2) Ретроактивно преправљање података презентованих у финансијским извјештајима за претходну годину се не врши.

Члан 113.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о рачуноводственој политици за кориснике буџета Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 9/06, 14/07 и 121/08).

Члан 114.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 06.15/020-2021/2011
9. децембра 2011. године
Бања Лука

Министар,
Др Зоран Тегелтија, с.р.